

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ІНІ лісового і садово-паркового господарства

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри
ландшафтної архітектури та
фітодизайну

_____ проф. Олена КОЛЕСНІЧЕНКО
«_____» _____ 2026 р.

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: «Проектні пропозиції щодо планувальної організації території
парку Дарницького шовкового комбінату міста Києва»**

Спеціальність 206 – Садово-паркове господарство

Гарант освітньої програми

кандидат с.-г. наук, доцент

_____ **Олеся ПІХАЛО**

Керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи

кандидат біол. наук, доцент

_____ **Ірина СИДОРЕНКО**

Виконав

_____ **Руслана СЕРГІЄНКО**

КИЇВ – 2026

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ННІ лісового і садово-паркового господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри
ландшафтної архітектури та
фітодизайну**

проф. _____ Олена КОЛЕСНІЧЕНКО

“ ____ ” _____ 2025 р.

З А В Д А Н Н Я

на виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи студентці

Сергієнко Руслани Олександрівни

Спеціальність _____ 206 – Садово-паркове господарство

Тема бакалаврської кваліфікаційної роботи Проектні пропозиції щодо планувальної організації території парку Дарницького шовкового комбінату міста Києва

затверджена наказом ректора НУБіП України від «21» листопада 2025 р. № 2855 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 01.06.2026 р.

Вихідні дані до бакалаврської кваліфікаційної роботи: натурне обстеження об'єкту, фотофіксація, обміри території, літературні джерела, інтернет-джерела

Перелік питань, які потрібно розробити:

- проаналізувати досвід організації рекреаційних територій;
- провести передпроектний аналіз території;
- надати проектні пропозиції щодо організації та облаштування території;
- охарактеризувати елементи благоустрою території.

Перелік графічних документів: ситуаційний план, опорний план, схема ландшафтно-композиційного аналізу території, схема функціонального зонування, план-схема маршрутів руху територією об'єкту, схема планувальної та об'ємно-просторової організації території, генеральний план, візуалізація прийнятих рішень.

Дата видачі завдання «21» листопада 2025 р.

Керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи _____ доц., к. б. н. Ірина СИДОРЕНКО

Завдання прийняв до виконання _____ Руслана СЕРГІЄНКО

РЕФЕРАТ

Дипломний проєкт надруковано на 66 сторінках, він містить 47 ілюстрації, 5 таблиць, для написання роботи було використано 30 джерел інформації.

У даній роботі розглядаються аспекти організації рекреаційної території: досвід проєктування подібних об'єктів, принципи ландшафтного дизайну, розміщення та функціональне призначення об'єктів інфраструктури, архітектурні рішення, а також потреби різних соціальних груп. Врахування інтересів різних категорій користувачів стало ключовим принципом проєктування, що дозволило сформувати комфортне і безпечне середовище для відпочинку та проведення дозвілля.

Територія майбутньої рекреаційної території займає площу 6,8 гектара. Було проведено передпроєктний аналіз території, на основі якого розроблені проєктні пропозиції щодо планувальної організації території парку Дарницького шовкового комбінату міста Києва.

Під час надання проєктних пропозицій щодо ландшафтно-планувальної організації, територію було поділено на різні функціональні зони, виходячи з особливостей та функціонального призначення кожної із запропонованих зон.

Результатом роботи стало створення проєктних пропозицій, що включають розроблені планувальні елементи запроєктованих функціональних зон, зокрема: зона головного входу, тихого відпочинку та прогулянок, культурно-масових заходів, фізкультурно-оздоровча зона, відпочинку дітей та зона обслуговування. Особливу увагу приділено зручності та естетичній привабливості рекреаційної території з врахуванням природних умов та особливостей об'єкту проєктування.

Ключові слова: рекреація, проєктні пропозиції, благоустрій, парк відпочинку, функціональна зона.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО ДОСВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАРКОВОГО ПРОСТОРУ	8
1.1. Парк відпочинку як форма організації міського рекреаційного простору.....	8
1.2. Сучасні концептуальні підходи до формування паркових просторів	9
РОЗДІЛ 2. ПЕРЕДПРОЄКТНИЙ АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ ПАРКУ ДШК В м.КИЄВІ.....	16
2.1. Загальна характеристика об'єкту	16
2.2. Природні умови	18
РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ ПАРКУ ДАРНИЦЬКОГО ШОВКОВОГО КОМБІНАТУ МІСТА КИЄВА.....	23
3.1. Функціональне зонування та планувальна організація території об'єкту	23
3.2. Об'ємно-просторове рішення території об'єкту.....	29
3.3. Композиція насадження та асортимент рослин території об'єкту	30
РОЗДІЛ 4. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПАРКОВОЇ ТЕРИТОРІЇ	35
4.1. Елементи благоустрою території.....	35
4.2. Елементи освітлення території	40
4.3. Облаштування дорожньо-стежкової мережі.....	42
ВИСНОВКИ	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	48
ДОДАТКИ	52

ВСТУП

Парк є простором, що забезпечує можливості для психологічного, фізичного та інтелектуального відпочинку відвідувачів, слугує місцем для натхнення, спілкування з природою та культурного просвітництва. Основну частину відвідувачів парку складають мешканці прилеглих районів, які проживають у межах пішохідної доступності і відвідують територію щодня або кілька разів на тиждень.

Парк ДШК розташований на території Деснянського району міста Києва і відіграє важливу роль у пішохідній мережі району. Через його територію пролягає значна кількість транзитних маршрутів, що з'єднують станцію метро «Чернігівська» з торговельним центром «Даринок», коворкінговим центром «Арт-завод Платформа» та торгово-розважальним центром «Проспект». Відвідувачами парку є не лише люди, що приходять з метою відпочинку, а й мешканці міста, які використовують територію як зручний пішохідний маршрут.

Аналіз потреб території виявив необхідність комплексного облаштування парку: відновлення дорожньо-стежкової системи, встановлення лав для відпочинку, створення спортивного та дитячого майданчиків.

Актуальність теми. Пов'язана з необхідністю оновлення концепції облаштування та ландшафтно-планувальної організації території парку ДШК у м.Київ.

Об'єктом дослідження є паркова територія Дарницького шовкового комбінату в місті Київ.

Предметом дослідження є проєктні пропозиції щодо планувальної організації території парку, спрямована на потреби населення.

Мета і завдання дослідження. Метою бакалаврської кваліфікаційної роботи є розробка проєктних пропозицій щодо планувальної організації території парку.

Для розробки поставленої мети було сформульовано наступні завдання:

- проаналізувати досвід організації рекреаційних територій;
- провести передпроектний аналіз території;
- надати проєктні пропозиції щодо організації та облаштування території;
- охарактеризувати елементи благоустрою території.

Методи дослідження. Методи проведених досліджень базуються на загальнонаукових (описові, аналітичні, систематизація, узагальнення), емпіричних (спостереження, вимірювання, опитування) та спеціальних (моніторингові, візуальні із застосуванням ландшафтної графіки та програмних графічних редакторів ArchiCAD 24, Realtime Landscaping Architect 2018, Adobe Photoshop 22.2.0, SketchUp, Nano Banana 2).

Положення, винесені на захист, розкривають:

- досвід і особливості створення відпочинкового простору;
- натурне обстеження об'єкту, передпроектний аналіз та сучасний стан території;
- питання функціональної організації території;
- проблеми ландшафтно-планувальної та просторової організації території;
- добір необхідних елементів благоустрою;
- композиційні прийоми створення насаджень.

Публікації. За результатами роботи 79-ї Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Науковий пошук молоді для сталого розвитку лісового комплексу та садово-паркового господарства» опубліковані тези доповідей «Передпроектний аналіз території парку Дарницького шовкового комбінату м. Києва з метою створення культурно-відпочинкової зони».

Структура і обсяг роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота складається із пояснювальної записки та графічної частини. Пояснювальна записка викладена на 66 сторінках комп'ютерного тексту, складається із вступу, 4 розділів, висновків, списку використаних джерел (30 найменувань), 11 додатків, 47 рисунків, 5 таблиць.

РОЗДІЛ 1

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО ДОСВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАРКОВОГО ПРОСТОРУ

1.1. Парк відпочинку як форма організації міського рекреаційного простору

Урбанізація сучасного суспільства зумовлює зростаючу потребу міського населення у відновленні фізичних, психічних, духовних та інтелектуальних сил. Рекреація (від лат. *recreatio*) являє собою цей відновлювальний процес, що відбувається в ході оздоровчої, пізнавальної, спортивної та культурно-розважальної діяльності. Рекреаційне садово-паркове господарство вивчає закономірності формування, функціонування і поширення територіальних рекреаційних систем, що складаються з природних і культурних комплексів та інженерних споруд. [1].

Сучасне місто є урбоекосистемою, де зеленим насадженням відводиться ключова роль у містобудівних проєктах – вони є індикаторами екологічного стану території, виконують естетичні та рекреаційні функції. Ландшафтно-рекреаційна зона являє собою сукупність збережених і новостворених озелених та водних просторів у їхній архітектурно-планувальній та композиційній єдності. Містобудівне значення зелених насаджень полягає в регуляції температурного режиму, поліпшенні складу та чистоти повітря, зниженні рівня шуму, позитивному психологічному впливі на людину, а також у формуванні ландшафтної привабливості населеного пункту загалом. Система зелених насаджень повинна відповідати трьом основним завданням: функціональній організації територій для відпочинку населення на природі, санітарно-гігієнічному оздоровленню міського середовища та архітектурно-художньому формуванню цілісного ландшафту [1].

У науковій літературі садово-парковий ландшафт розглядається як антропогенний ландшафт, у межах якого просторово організовані природні компоненти – гірські породи та їхні поверхневі форми, води, ґрунти, рослинність. У поєднанні з малими архітектурними формами, спорудами та дорожньо-лінійною інфраструктурою вони утворюють цілісну взаємообумовлену систему. В такому ландшафті відображені особливості суспільного світосприйняття крізь призму соціального, економічного та політичного розвитку [2].

Парк відпочинку є однією з найважливіших форм організації рекреаційного простору, що поєднує функції відновлення здоров'я населення, естетичного збагачення урбанізованого середовища та збереження природних компонентів. Садово-паркові ландшафти, розглянуті крізь призму рекреаційно-туристичної діяльності, виступають своєрідним матеріальним втіленням культурно-історичної пам'яті, що водночас слугує сучасним потребам відпочинку і відновлення. Розвиток системи парків потребує комплексного підходу, який враховує структуру рекреаційних ресурсів, типологію паркових ландшафтів, нормативні вимоги до озеленення та соціальні запити різних категорій населення [1, 2].

1.2. Сучасні концептуальні підходи до формування паркових просторів

Формування паркових просторів є складним і багатовимірним процесом, що відображає природні умови території та соціокультурні потреби суспільства на кожному конкретному історичному етапі. Садово-паркові ландшафти розглядаються сучасними дослідниками як гармонійні, функціонально-інтегровані системи, в яких органічно поєднуються природні компоненти та малі архітектурні форми. Водночас такі комплекси виступають культурно-

ідентифікаційними маркерами відповідних регіонів, акумулюючи їхній природний і історико-культурний потенціал [5].

Одним із провідних концептуальних напрямів у формуванні паркових просторів є екологічний підхід, який набув особливого значення в умовах інтенсивної урбанізації. Дослідники наголошують, що ущільнення забудови та скорочення зелених зон послаблює зв'язок людини з природою і негативно позначається на її фізичному, психологічному та соціальному добробуті. Тому сучасна концепція паркового простору передбачає не лише естетичну та рекреаційну функцію, а й активну роль зеленої інфраструктури у формуванні стійкого міського середовища [3].

Найбільш показовим прикладом сучасного екологічного підходу до формування паркового простору є Queen Elizabeth Olympic Park в Лондоні (рис. 1.1). Проєкт ґрунтується на трьох взаємопов'язаних принципах: сталий розвиток, біорізноманіття та загальнодоступність [6].

Рис. 1.1. Queen Elizabeth Olympic Park в Лондоні [6]

В основі планувальної концепції лежить ідея екологічного коридору. Парк органічно вбудований у природну систему річки Лі, утворюючи частину 78-мильного безперервного зеленого коридору між Темзою та відкритими ландшафтами на північ від Лондона. Завдяки цьому він слугує середовищем

існування для сотень видів птахів, риб, комах та рослин, перетворившись із занедбаної промислової зони на повноцінний міський біотоп [6].

Важливим концептуальним напрямом є біофільний підхід, що ґрунтується на ідеї вродженої потреби людини у контакті з природою. У науковій літературі простежується ідея гармонійного поєднання природного та міського середовища, яка стала підґрунтям для вивчення ролі природних елементів у структурі міста. Доведено, що споглядання природних ландшафтів прискорює відновлення людини – як фізичне, так і психологічне. З огляду на це сучасні паркові концепції прагнуть максимально інтегрувати природне середовище, створюючи рекреаційні зони, що відповідають еволюційно закладеним механізмам сприйняття навколишнього світу [3].

Gardens by the Bay в Сінгапурі (рис. 1.2) є втіленням біофільного підходу до формування паркового простору, де природа виступає функціональною основою всієї концепції. Парк репрезентує рослинне царство у всьому його різноманітті, знайомлячи відвідувачів із рослинами різних кліматичних зон – від середземноморських до тропічних гірських регіонів, органічно поєднуючи освітню й розважальну функції [7].

Рис. 1.2. Gardens by the Bay в Сінгапурі [7]

Символом цієї ідеї стали Supertrees – вертикальні конструкції, вкриті живими рослинами, які виконують важливі екологічні функції: електроенергія виробляється з деревних та садових відходів, а озерна система слугує природним фільтром для зливових вод, які після очищення використовуються для поливу всього парку [7].

Суттєвою складовою сучасних підходів до проєктування є соціальний вимір паркового простору. Світовий досвід свідчить, що розвинені країни, зокрема США, Німеччина, Швеція та Норвегія, приділяють особливу увагу соціальній сутності парків та актуальності їхніх послуг для потреб суспільства. В Україні, натомість, планування парків та їхнє організаційно-економічне забезпечення відбуваються переважно без урахування соціальних потреб населення. Це зумовлює необхідність перегляду засад паркового господарства та впровадження людиноцентричних підходів до формування рекреаційних просторів [4].

Показовим прикладом сучасного підходу до формування паркового простору, де соціальна інклюзивність закладається як базова філософія проєкту є Maggie Daley Park у Чикаго (рис. 1.3). Парк площею 27 акрів спроектований для відвідувачів будь-якого віку та розташований у самому серці міста, будучи невід'ємною частиною мережі набережних ландшафтів Чикаго [8,9].

Рис. 1.3. Maggie Daley Park у Чикаго [8]

Проект парку розробляли разом із мешканцями міста. Через опитування, зустрічі та обговорення на різних етапах проектування люди ділилися своїми ідеями. Це дозволило створити простір, де враховано реальні потреби майбутніх відвідувачів [8, 9].

Парк втілює дивовижну різноманітність можливостей для людей усіх вікових груп і здібностей, поєднуючи мережу криволінійних доріжок, виразний рельєф та різноманітні ігрові зони. Інклюзивні ігрові структури, пандуси та м'яке покриття забезпечують доступність для дітей з інвалідністю, тоді як програми для підлітків від організації After School Matters охоплюють мистецтво, науку, спорт і технології. Саме така модель «універсального дизайну» дозволяє об'єднувати людей різних можливостей і формувати по-справжньому інклюзивні спільноти [10].

Ще одним прикладом соціального підходу є Superkilen – унікальний міський простір у Копенгагені, що проходить через один із найбільш етнічно різноманітних кварталів Данії (рис. 1.4). Місцеві мешканці самі пропонували культурно значущі елементи, що сформувало почуття причетності та гордості за парк. Завдяки цьому на території з'явилися урни з Великобританії та дитячі майданчики-репліки з Японії [13].

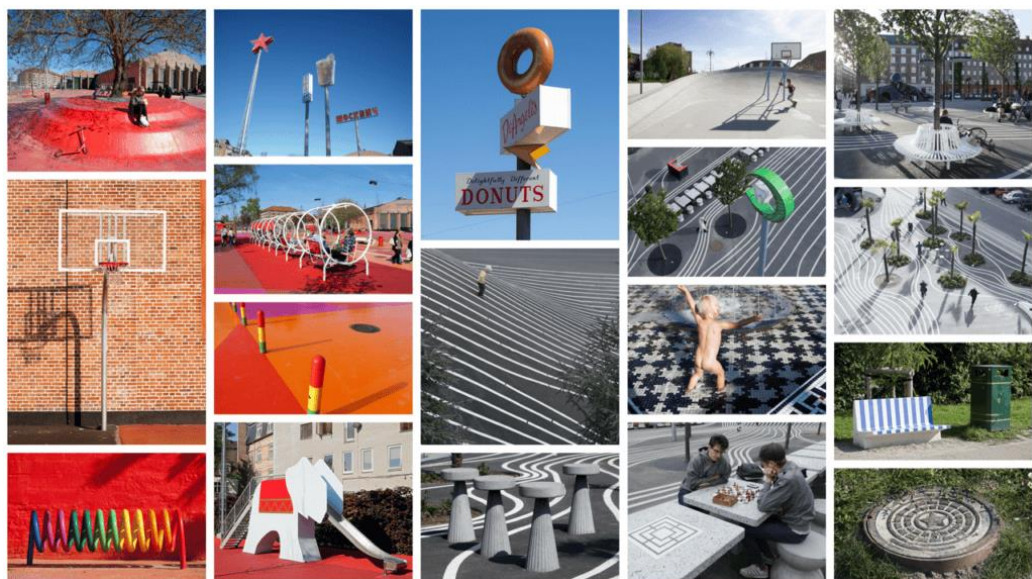

Рис. 1.4. Superkilen: The Colors of Community [14]

Дизайнери досліджували культурний контекст кожної країни, представленої в парку, щоб максимально точно відтворити її ідентичність. Концептуальна ідея полягала в тому, щоб оживити квартал, створивши простір, де кожен відвідувач відчувається вдома незалежно від свого походження [13].

Окрім культурного виміру, Superkilen вирішує практичні завдання розвитку кварталу. Дерева, підібрані відповідно до країн походження культурних елементів парку, висаджені компактними групами, що забезпечує різноманітність видів і сезонів цвітіння. Одночасно з облаштуванням паркового простору вдосконалюється суміжна інфраструктура: велосипедні доріжки впорядковуються, а нові маршрути інтегрують квартал у загальну транспортну мережу сусідніх районів міста [14].

Інноваційний концептуальний напрям пов'язаний із упровадженням нових технологій озеленення – зелених дахів, терас і стін, вертикальних ферм із гідропонними, аквапонними та аеропонними системами, а також мобільного озеленення. Ці технології не суперечать історично сформованим моделям паркового простору, а доповнюють їх відповідно до нових просторових обмежень і потреб сучасних міст, органічно продовжуючи традицію розвитку паркової культури [3].

Salesforce Park у Сан-Франциско (рис. 1.5) площею 2,19 га розташований на даху багатомодального транспортного центру в центрі міста [11].

Рис. 1.5. Salesforce Park у Сан-Франциско [11]

Парк включає пішохідні стежки, дитячий майданчик, амфітеатр і мистецькі інсталяції, що забезпечує відпочинок, активність та освіту для користувачів транспортної системи, офісних працівників, туристів і місцевих мешканців [11].

Парк активно покращує довкілля, поглинаючи вуглекислий газ від вихлопів автобусів, очищуючи та переробляючи воду, а також створюючи осередок для птахів, метеликів та інших запилювачів у центрі Сан-Франциско. Парк демонструє, як дах транспортної інфраструктури може стати повноцінним міським парком, що вирішує екологічні проблеми міста [12].

Висновки:

Сучасні концептуальні підходи до формування паркових просторів охоплюють широкий спектр напрямів – від екологічного та біофільного до соціального та інноваційно-технологічного. Аналіз світового досвіду підтверджує, що парк відпочинку є однією з найважливіших форм організації міського рекреаційного простору, покликаною забезпечити повноцінне відновлення фізичних, психічних і духовних сил людини. Саме тому при проєктуванні парку відпочинку принципово важливо враховувати комплексний підхід, що поєднує екологічну стійкість, інклюзивність, залучення мешканців до процесу проєктування та впровадження сучасних технологій озеленення.

РОЗДІЛ 2

ПЕРЕДПРОЄКТНИЙ АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ ПАРКУ ДШК В м. КИЄВІ

2.1. Загальна характеристика об'єкту

Територія парку ДШК розташована в місті Київ, на перетині вулиць Якова Гніздовського, Вінстона Черчилля та проспекту Леоніда Каденюка, у Деснянському районі. Загальна площа становить 6,8 га [15].

Згідно з ситуаційним планом (дод. А.1), ділянка має форму трикутника, утвореного трьома вулицями: з півночі та сходу її обмежує вулиця Якова Гніздовського, з південного сходу - вулиця Вінстона Черчилля, а з заходу – транспортна розв'язка біля проспекту Каденюка [15].

Парк знаходиться на території масиву Соцмісто, біля фестивального кластеру «Арт-завод Платформа» та торговельно-розважального комплексу «Прспект» [16].

Парк був закладений 1956 року працівниками Дарницького шовкового комбінату і донині носить його назву – парк ДШК (рис. 2.2) [18].

Рис. 2.2. Працівники ДШК висаджують дерева в парку [18]

Комбінат було засновано в 1947 році на місці зруйнованого під час війни тонкосуконного підприємства. У своєму розквіті він виготовляв тканини з українськими орнаментами, що закупувалися найкращими готелями. З початком 1990-х підприємство не витримало економічної кризи і фактично припинило існування. Але виробничі корпуси отримали нове призначення: в 2001 році один із колишніх цехів перетворився на торговий центр «Даринок» (рис. 2.3), а згодом в інших корпусах відкрилась коворкінгова платформа та креативний мистецько-освітній кластер «Арт-завод Платформа» (рис. 2.4) [18].

Рис. 2.3. Торговий центр «Даринок» [18]

Рис. 2.4. Один з корпусів арт-заводу «Платформа» (фото автора)

В 2015 році було затверджено план реконструкції території парку (рис. 2.5) [17].

Рис. 2.5. План реконструкції парку затверджений в 2015 році [17]

У вересні цього ж року розпочали ремонтні роботи з облаштування дорожньо-стежкової мережі, встановлення лавок та оновлення листяних порід насаджень [17].

2.2. Природні умови

Середня річна температура повітря становить $+7,4^{\circ}\text{C}$. Літній період відзначається середньою температурою близько $+19^{\circ}\text{C}$, зимовий – близько -5°C . Абсолютний температурний мінімум сягає -36°C , максимум – близько $+40^{\circ}\text{C}$ у тіні. Погода відзначається значною мінливістю: хвилі тепла й холоду тривалістю

3-5 діб, а подекуди до 15-22 діб, змінюються в середньому 2-5 разів на місяць [19].

Зима в Києві є найбільш нестабільним сезоном з точки зору температурного режиму. Навіть в аномально холодному січні фіксується не менше трьох діб із різким потеплінням, тоді як в аномально теплому – близько дванадцяти діб з відлигою [19].

Для нижнього шару атмосфери над Києвом характерне явище температурної інверсії, тобто підвищення температури з висотою замість звичного зниження. Воно виникає в безхмарні ночі внаслідок вихолодження ґрунту через випромінювання, а також при шаруватих низьких хмарах. Практичним наслідком інверсії є застоювання холодного забрудненого повітря у знижених ділянках рельєфу та захищених від вітру місцях [19].

Відносна вологість повітря суттєво коливається залежно від сезону та часу доби. Нічний показник взимку становить 80-90%, влітку – близько 65%; денний – відповідно 80-85% та близько 50%. Середня річна абсолютна вологість становить близько 8,7 мб, влітку сягаючи 8-18 мб, взимку знижуючись до 2-6 мб [19].

Середньорічна кількість опадів у Києві становить 620 мм при приблизно 160 дощових добах на рік. Просторовий розподіл опадів є нерівномірним: відхилення від норми в окремих районах міста та передмість сягає 30-50%, що пояснюється строкатістю ландшафту та ступенем заліснення території. Максимальна кількість опадів припадає на червень-серпень, мінімальна – на зимовий період. Щороку в середньому налічується 95 днів зі сніговим покривом. Літні опади нерідко мають зливовий характер: в окремих випадках за добу може випасти місячна норма. Щорічно фіксується близько 25 діб із грозою, переважно в червні–липні. Додатковим джерелом зволоження є роса, іній та паморозь, що сукупно дають до 30 мм вологи на рік [19].

2.3. Аналіз сучасного стану території

Для комплексної оцінки стану об'єкта було проведено передпроектний аналіз території (дод. А, табл. А.2, дод. А.3). Натурне обстеження дозволило виявити специфіку паркового середовища та особливості природного оточення. Дослідженням охоплено всю паркову територію, яка відповідно до Генерального плану міста Києва за функціональним призначенням відноситься до категорії зелених насаджень загального користування (дод. А.1) [20].

Парк розташований поруч з торговельно-розважальним комплексом «Прспект» та коворкінгового центру «Арт-завод Платформа» (дод. А.4).

Просторова структура парку (дод. А.3) представлена відкритими (18,00%), напіввідкритими (46,00%) та закритими просторами (36,00%), які відрізняються між собою за психоемоційною атмосферою та просторовими характеристиками

Під час обстеження території було виявлено такі елементи благоустрою, як урни, ліхтарі та лави (рис. 2.6). В задовільному стані перебувають лави та урни лише вздовж однієї з стежок.

Рис. 2.6. Ліхтар, лава та урна в парку ДШК (фото автора)

Дорожньо-стежкова мережа території парку представлена двома класами доріг: головна та другорядні. Головна дорога має асфальтове покриття, тоді як другорядні доріжки є ґрунтовими, частково заасфальтованими, з бетонних плит

та бруківки (рис. 2.7). Загальний стан покриття доріжок оцінюється як незадовільний.

Рис. 2.7. Дорожньо-стежкова мережа парку (фото автора)

Стан деревно-чагарникових насаджень загалом оцінюється як добрий (рис.2.8). У процесі проєктування наявний рослинний матеріал планується зберегти та доповнити видами, сумісними за всіма вимогами.

Рис. 2.8. Сучасний стан насаджень (фото автора)

За результатами обстеження визначено основні деревні види: клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), липа серцелиста (*Tilia cordata* Mill.), тополя

пірамідальна (*Populus pyramidalis* Rozier). Серед супутніх видів виявлено: робінію псевдоакацію (*Robinia pseudoacacia* L.), дуб червоний (*Quercus rubra* L.), гіркокаштан звичайний (*Aesculus hippocastanum* L.), платан кленолистий (*Platanus ×hispanica* Mill. ex Münchh.) та березу повислу (*Betula pendula* Roth).

Висновки:

За результатами передпроектного аналізу встановлено, що парк ДШК є об'єктом зеленого господарства загального користування, розташованим у Деснянському районі міста Києва, загальною площею 6,8 га. Стан елементів благоустрою та дорожньо-стежкової мережі оцінюється як незадовільний і потребує комплексного оновлення. Деревно-чагарникові насадження, представлені такими видами як *Acer platanoides* L., *Tilia cordata* Mill., *Populus pyramidalis* Rozier та інші, перебувають у доброму стані й підлягають збереженню з подальшим доповненням сумісними видами рослин.

РОЗДІЛ 3

ПРОЄКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ ПАРКУ ДАРНИЦЬКОГО ШОВКОВОГО КОМБІНАТУ МІСТА КИЄВА

3.1. Функціональне зонування та планувальна організація території об'єкту

Аналіз планувальної організації та функціонального зонування паркової території (дод. Б.1) показав, що її первісна структура не збереглася. Існуючі зони не відповідають функціональному призначенню території, що зумовлює необхідність розробки нової системи зонування та вдосконалення планувальної структури.

Відповідно до розробленого плану зонування територію парку поділено на шість функціональних зон: зону головного входу, зону тихого відпочинку та прогулянок, зону культурно-масових заходів, фізкультурно-оздоровчу зону, зону відпочинку дітей та зону обслуговування. Проектні пропозиції щодо організації паркової території відображено на генеральному плані (дод. Б.6).

Існуючий баланс території наведено у табл. 3.1. На момент проектування у межах паркової ділянки площею 67 727,00 м² були відсутні будівлі та споруди, площі, майданчики та водні устрої. Дороги та доріжки займали 13,22% загальної площі, декоративні насадження – 86,78%, з яких 60,33% становили дерева та 26,70% – газони.

У процесі проектування були запроєктовані будівлі та споруди – 0,30%, дороги та доріжки збільшено до 15,00%, площі та майданчики: дитячий, спортивний та амфітеатр – склали 11,07%, водні устрої – 0,27%. Частка декоративних насаджень зменшилась до 73,36%, проте асортимент було збагачено живоплотами та квітниками.

Таблиця 3.1

Існуючий та запроєктований баланс території парку ДШК в м. Києві

№	Назва елементів	Існуючі площі		Запроєктовані площі	
		м ²	%	м ²	%
1	Будинки і споруди	-	-	200,00	0,30
2	Дороги та доріжки	8950,00	13,22	10150,00	15,00
3	Площі та майданчики	-	-	7500,00	11,07
4	Водні устрої	-	-	185,00	0,27
5	Декоративні насадження	58777,00	86,78	49692,00	73,36
	дерева	38266,20	56,50	30245,00	44,66
	живоплоти	-	-	2754,00	4,07
	квітники	-	-	2116,00	3,13
	газони	20510,80	30,28	14577,00	21,52
Всього		67727,00	100	67727,00	100

Вхідна зона паркового комплексу формується дерев'яною аркою, яка є головним акцентом і одразу задає загальний характер простору. Уся концепція парку побудована на екологічній тематиці, де дерево виступає основним матеріалом в елементах облаштування, що створює єдиний цілісний образ середовища, органічно пов'язаного з природним оточенням. Ліворуч від арки висаджені *Prunus virginiana* «Shubert».

Рис. 3.2. Вхідна зона (розроблено автором)

Центральну зону паркового комплексу формує сухий фонтан, виконаний у вигляді відкритого майданчика, з якого б'ють струмені води без видимої чаші (рис. 3.3). Таке рішення робить фонтан не лише декоративним елементом, а й інтерактивним простором. По периметру фонтанного майданчика розташовані вигнуті дерев'яні лави, які огинають простір плавними дугами і створюють затишну зону для відпочинку. Лави виконані з дерева теплого коричневого відтінку, що підтримує загальну еко-концепцію парку і гармонійно поєднується з навколишнім озелененням – чагарниками, деревами та квітниками, які обрамляють центральну зону з усіх боків.

Рис. 3.3. Фонтан та лави в центральній зоні парку (розроблено автором)

Зона індивідуального відпочинку представлена кількома автономними круглими альтанками, розосередженими по парковій території серед густої зелені (рис. 3.4). Кожна альтанка має замкнену кругову форму – дерев'яна огорожа з вертикальних планок формує напівзакритий простір, всередині якого розміщені лави та центральна рослинна композиція (рис. 3.5). Таке планувальне рішення забезпечує відчуття усамітнення та затишку, відокремлюючи відвідувача від загального паркового потоку.

Рис. 3.4. Зона індивідуального відпочинку (розроблено автором)

Рис. 3.5. Альтанка для індивідуального відпочинку (розроблено автором)

Прогулянкова зона парку (рис. 3.6) представлена мережею впорядкованих пішохідних доріжок, що пролягають крізь озеленені ділянки території і забезпечують комфортне переміщення відвідувачів між функціональними зонами парку.

Рис. 3.6. Прогулянкова зона (розроблено автором)

Зона відпочинку дітей розміщена на відокремленій ділянці паркової території та включає дитячий ігровий майданчик (рис. 3.7) з різноманітним обладнанням для активного дозвілля різних вікових груп. Зона візуально та просторово відділена від решти території насадженням дерену білого, який формує живу огорожу.

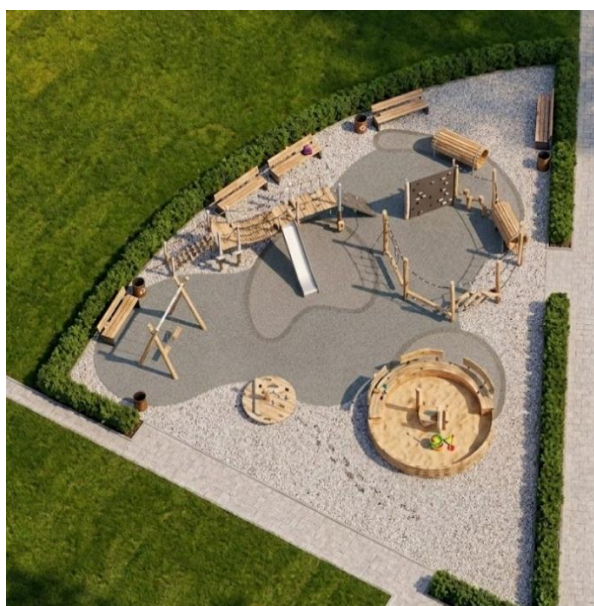

Рис. 3.7. Дитячий майданчик для дітей молодшої вікової групи
(розроблено автором)

Спортивна зона представлена майданчиком, який поділений на дві функціональні частини, розраховані на різні види фізичної активності. Кожна з частин оснащена відповідним обладнанням та орієнтована на певну групу занять, що дозволяє одночасно задовольняти потреби різних вікових категорій відвідувачів (рис. 3.8).

Рис. 3.8. Спортивний майданчик (розроблено автором)

Зона обслуговування включає невеликий кіоск у форматі street food, виконаний у вигляді компактного дерев'яного павільйону з відкритою вікном-прилавком (рис. 3.9).

Рис. 3.9. Кафе з місцями для сидіння (розроблено автором)

Навіс над прилавком підсвічений гірляндами, що створює затишну атмосферу в вечірній час. Перед павільйоном облаштована відкрита зона для сидіння з дерев'яними кріслами та столиками, де відвідувачі можуть відпочити та перекусити в оточенні зелених насаджень.

Зона для виходу собак розділена на два окремі майданчики, розраховані на собак малих та великих порід. Такий поділ забезпечує безпеку та комфорт для тварин та їхніх власників. Кожен майданчик огорожений та обладнаний необхідним інвентарем, що робить зону виходу зручною і функціональною для щоденного використання (рис. 3.10).

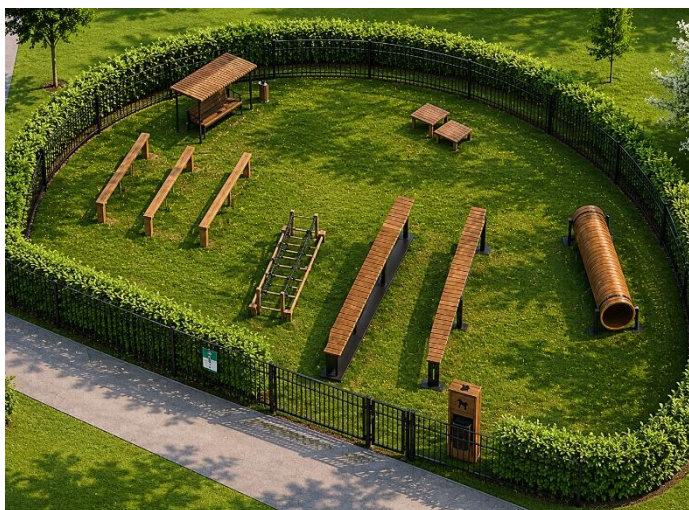

Рис. 3.10. Місце для виходу собак (розроблено автором)

Наявність спеціально облаштованих місць для виходу собак є важливою складовою житлових масивів міста, оскільки сприяє культурі спільного користування громадським простором та підтриманню санітарного стану території.

3.2. Об'ємно-просторове рішення території об'єкту

Ділянка характеризується рівнинним рельєфом, який не створює обмежень для формування планувальної структури та сприяє раціональній організації

простору в межах трикутної форми парку. Рівна поверхня забезпечує однакову доступність усіх функціональних зон. Деревя, живоплоти та малі архітектурні форми виконують роль композиційних акцентів і формують просторовий фон для інших об'єктів (дод. Б, табл. Б.2).

На території визначено три видові точки, з яких розкриваються головні перспективи парку. Перша відкривається зі входу зі східної сторони і спрямована вглиб паркової території. Друга – з входу, розташованого напроти головного, і розкриває вид на центральну частину парку з сухим фонтаном та амфітеатр. Третя перспектива відкривається зі входу з південної сторони і охоплює вид на головну алею парку (дод. Б, табл. Б.4, дод. Б.5).

Головною домінантою паркової композиції є сухий фонтан, розміщений у центральній частині на перетині основних алей. Другорядною домінантою слугує головний вхід, який задає напрямок руху відвідувачів по території парку (дод. Б.3).

Частка декоративних насаджень у загальній структурі планування становить 73,36% території, що формує переважно закритий і напіввідкритий характер паркового простору.

Психоемоційний настрій відвідувачів змінюється залежно від зони перебування: вхідна зона налаштовує на активність та очікування, зона тихого відпочинку і прогулянок – на розслаблення та споглядання, культурно-масова зона – на емоційне піднесення, фізкультурно-оздоровча – на активність і веселощі, дитяча зона – на гру та радість, зона обслуговування – на задоволення базових потреб відвідувачів.

3.3. Композиція насадження та асортимент рослин території об'єкту

Композиційну основу садово-паркових об'єктів формують квітникові елементи (клумби, рабатки, міксбордери, арабески, бордюри, квіткові групи), різні види газонів (партерні, звичайні, лугові, мавританські, квітучі та

спеціальні), а також деревно-чагарникові насадження, представлені алеями, боскетами, живоплотами, перголами, солітерами, груповими посадками, галями та декоративними масивами [28].

Праворуч від головної паркової дороги запроєктовано алею посадки черемхи віргінської (*Prunus virginiana* L.), яка формує ландшафтний акцент та підкреслює напрямок руху відвідувачів (рис. 3.11). У період цвітіння дерева створюють декоративний ефект завдяки рясним білим суцвіттям, а восени надають території особливої привабливості завдяки яскравому забарвленню листя та плодів.

Рис. 3.11. Алеяна посадка *Prunus virginiana* (розроблено автором)

Вздовж вулиці Якова Гніздовського запроєктовано лінійну посадку туї західної (*Thuja occidentalis* L.), яка виконує декоративну та захисну функції (рис. 3.12). Насадження формує чітку зелену межу, покращує естетичний вигляд території та знижує рівень запиленості.

Для відокремлення дитячого та спортивного майданчиків, амфітеатру, зони вигулу собак і кафе запроєктовано живопліт, який слугує природним буфером між функціональними ділянками парку. Для формування живоплотів використано дерен білий (*Cornus alba* L.), пухироплідник калинолистий (*Physocarpus opulifolius*) та сніжноягідник білий (*Symphoricarpos albus* (L.) S.F.Blake).

Рис. 3.12. Рядова посадка *Thuja occidentalis* (розроблено автором)

Це невибагливі декоративні кущі, що добре піддаються стрижці та зберігають щільну форму впродовж усього вегетаційного періоду. Таке озеленення забезпечує комфортне використання простору та зменшує поширення шуму, також живопліт підвищує декоративність території, формує впорядковану структуру насаджень і гармонійно поєднує окремі зони в єдину ландшафтну композицію (рис. 3.13).

Рис. 3.13. Живопліт з *Cornus alba* (розроблено автором)

Останніми роками клумби з декоративних злаків набувають все більшої популярності в ландшафтному дизайні завдяки своїй природній естетиці, невибагливості у догляді та високій декоративності протягом усього року. Злакові рослини створюють динамічні композиції, які змінюються залежно від

сезону, надаючи простору легкості, об'єму та природного характеру. Вони добре поєднуються з багаторічними квітами, чагарниками та хвойними рослинами, що робить їх важливим елементом сучасних паркових композицій [30].

Між паралельними пішохідними доріжками алеї запроєктовано декоративний квітник із злакових рослин (рис. 3.14). Основу композиції складають міскантус китайський (*Miscanthus sinensis* Andersson), пеннісетум лисохвостий (*Cenchrus alopecuroides* (L.) Thunb.) та костриця блакитна (*Festuca glauca* Vill.). Легкі повітряні суцвіття та плавні форми злаків надають алеї природної динамічності й витонченості.

Рис. 3.14. Квіткове оформлення в центральній алеї (розроблено автором)

Така композиція органічно підкреслює сучасний характер паркового благоустрою, зберігає декоративність цілорічно та вимагає мінімальних затрат на утримання.

Висновки:

Запропоноване функціональне зонування території забезпечує раціональне використання паркової ділянки та створює комфортні умови для різних категорій відвідувачів. Виділення зон тихого відпочинку та прогулянок, культурно-масових заходів, дитячого відпочинку, фізкультурно-оздоровчої та обслуговування дозволило організувати простір відповідно до сучасних вимог

рекреаційного середовища. Взаємозв'язок функціональних зон забезпечується розвиненою мережею пішохідних маршрутів.

Розроблені композиції насаджень забезпечують формування цілісного та естетично виразного паркового середовища. Використання алейних і рядових посадок, живоплотів, декоративних злакових композицій та інших елементів озеленення дозволило не лише підвищити декоративну цінність території, а й ефективно організувати її функціональний простір. Підібраний асортимент рослин характеризується високою декоративністю, адаптованістю до місцевих природно-кліматичних умов та відносною невибагливістю у догляді, що сприятиме довготривалому збереженню естетичних і екологічних якостей парку.

РОЗДІЛ 4

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПАРКОВОЇ ТЕРИТОРІЇ

4.1. Елементи благоустрою території

Малі архітектурні форми – це невеликі споруди, що органічно вписуються в містобудівне або ландшафтно-паркове середовище, збагачуючи його функціонально та естетично. Вони мають відповідати стилістиці оточуючої забудови, бути зручними, надійними та привабливими [21].

За призначенням малі архітектурні форми поділяються на дві групи. До утилітарних належать елементи благоустрою (огорожі, ліхтарі, лавки, альтанки, павільйони, смітники), носії інформації (стенди, вказівники, рекламні конструкції), споруди з використанням рослин (перголи, трельяжі, вазони), елементи оформлення рельєфу (підпірні стінки, відкоси), а також обладнання спортивних і дитячих майданчиків. До декоративних належать водні об'єкти – фонтани та декоративні басейни, а також меморіальні споруди, скульптура і мала пластика [21].

Вхідна група до парку представлена аркою, виконаною з дерева у сучасному мінімалістичному стилі (рис. 4.1).

Рис. 4.1. Вхідна арка (розроблено автором)

Конструкція складається з двох масивних вертикальних опор та горизонтальної перекладини, облицьованих дерев'яними рейками, що органічно вписується в природне оточення, гармонійно поєднуючи тепло натурального дерева з зеленню хвойних та листяних дерев. Поєднання дерев'яної арки з бруківкою створює відчуття переходу з міського середовища у природний простір для відпочинку.

У зоні відпочинку дітей передбачено два ігрові майданчики, розраховані на різні вікові категорії. Майданчик для дітей молодшого віку (2–6 років) (рис. 4.2) та старшого віку (6–12 років) відокремлені від решти паркової території стриженим живоплотом. Біля майданчику розміщено лави для батьків.

Рис. 4.2. Дитячий майданчик для молодшої категорії (розроблено автором)

У зоні культурно-масових заходів передбачено відкритий амфітеатр, що складається з дерев'яної сцени (рис. 4.3) та глядацької зони з перголою (рис. 4.4).

Навпроти сцени розташовані дерев'яні тераси-трибуни з вбудованими круглими столиками. Тераси виконані з дощок настилу, а масивні брусів підпори конструкції слугують одночасно елементами сидінь. Над центральною частиною трибун встановлено перголу, що забезпечує часткове затінення. Таке рішення формує камерний відкритий простір, придатний для проведення концертів, вистав і громадських заходів.

Рис. 4.3. Сцена для виступів (розроблено автором)

Рис. 4.4. Пергола з сидіннями (розроблено автором)

У зоні тихого відпочинку та прогулянок передбачено облаштування камерного простору для індивідуального відпочинку (рис. 4.5). Конструкція являє собою круглу огорожену зону з вертикальним дерев'яним штахетником на металевому каркасі, у центрі якої розташоване дерево з круговою лавкою навколо стовбура та декоративними кущами вздовж внутрішнього периметру.

Рис. 4.5. Зона індивідуального відпочинку (розроблено автором)

На рис. 4.6 зображені лави з урною, які розташовані по всій території парку та виконані з масивних дерев'яних брусів на бетонних підставах.

Рис. 4.6. Паркова лави (розроблено автором)

Біля фонтану в центрі розміщено хвилясті секційні лави з дерев'яних рейок на металевому каркасі (рис. 4.7). Криволінійна форма дозволяє одночасно розмістити кілька груп відвідувачів, а вбудовані круглі столики забезпечують додатковий функціонал.

Рис. 4.7. Лава для відпочинку [29]

Як акцентний елемент центральної частини парку передбачено влаштування сухого фонтану (рис. 4.8). На відміну від традиційних фонтанів, він не має відкритого водного дзеркала – струмені води б'ють із форсунок, вмонтованих у тверде покриття, що робить його безпечним для дітей і дозволяє використовувати простір як пішохідну зону у неробочий час.

Рис. 4.8. Сухий фонтан (розроблено автором)

4.2. Елементи освітлення території

Для освітлення паркової території передбачено два типи світильників виробника Light34, виконаних у єдиній стилістиці з натурального тикового дерева на алюмінієвому корпусі, що гармонійно поєднується із загальною концепцією природних матеріалів парку.

Вздовж головних алей та у зонах активного руху встановлюються вуличні ліхтарі (рис. 4.9) Cobra Wooden (LGT.50.203) заввишки 4-6 м із LED-джерелом потужністю 35-70 Вт. Конструкція виконана з алюмінієвого профілю з облицюванням натуральним тиком, оцинкованою сталеву основою та кріпленням із нержавіючої сталі. Ступінь захисту IP66 та ударостійкість IK08 забезпечують надійну експлуатацію в зовнішньому середовищі. Колірна температура – 3000K-4000K, що формує тепле комфортне освітлення [22].

Рис. 4.9. Ліхтар для освітлення парку (розроблено автором)

Для підсвічування другорядних доріжок, зон відпочинку та квіткових рабатов використовуються боллард-світильники (рис. 4.10) Neptune (LGT.50.102) заввишки 500–1000 мм потужністю 10–15 Вт. Низьке розміщення джерела світла забезпечує м'яке симетричне розсіювання без засліплення, що є

оптимальним для пішохідних зон. Обидва типи світильників підтримують систему керування DALI, що дозволяє регулювати інтенсивність освітлення залежно від часу доби та сезону [22].

Рис. 4.10. Боллар-світильник для підсвічування території (розроблено автором)

Для декоративного підсвічування рослин у парку передбачено використання світлодіодних прожекторів серії Mercury виробництва Light34 (рис. 4.11) [23].

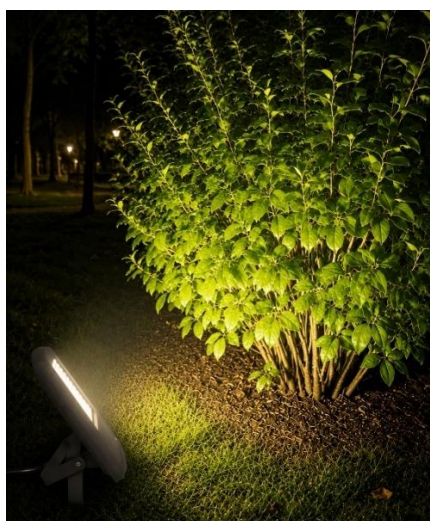

Рис. 4.11. Прожектор для підсвічування солітерів та клумб (розроблено автором)

Серія представлена кількома типорозмірами різної потужності, що дозволяє підібрати відповідний прилад залежно від висоти та розмірів рослини. Моделі мають корпус із корозійностійкого литого алюмінію, ступінь захисту IP08, діапазон робочих температур від -25°C до $+50^{\circ}\text{C}$ та колірну температуру 3000K, що забезпечує тепле природне освітлення рослин [23].

4.3. Облаштування дорожньо-стежкової мережі

Територія парку має трикутну форму з трьома вхідними вузлами, розташованими у вершинах трикутника. Головний вхід розміщений у північній вершині, два допоміжні – у південно-західній та південно-східній. Основний каркас дорожньо-стежкової мережі формує головна алея, що проходить діагонально через центральну частину парку та з'єднує допоміжні входи між собою. Від неї відходять бічні алеї, які підводять відвідувачів до північного входу та окремих функціональних зон.

Між функціональними зонами сформована розгалужена мережа стежок із плавними органічними лініями, що огинають групи насаджень і дозволяють відвідувачам пересуватися найкоротшим шляхом між зонами відпочинку.

У парковій зоні запроєктовано основні доріжки завширшки 4,5 м із твердим покриттям, що формують головний каркас мережі та з'єднують вхідні вузли між собою і з центральними зонами парку; додаткові доріжки завширшки 3,5 м для рівномірного розподілу відвідувачів між функціональними зонами; верхнє покриття може варіюватися від твердої збірної плитки до м'якого, що складається зі спеціальних сумішей матеріалів та пішохідні стежки завширшки 1,5 м із плавними лініями, що огинають групи насаджень у межах зони тихого відпочинку та прогулянок, із м'яким або ґрунтовим покриттям.

Для облаштування твердого покриття основних алеї і додаткових доріжок буде використовуватися тротуарна плитка «Лайнстоун» виробництва Brukland (рис. 4.12). Плитка є комплектом із трьох форматів елементів: 300×300 мм,

300×150 мм та 150×150 мм, що укладаються у поєднанні між собою та дозволяють формувати оригінальні геометричні візерунки, які гармонійно вписуються у природне паркове середовище [25].

Рис. 4.12. Тротуарна плитка для дорожнього покриття [25]

Конструкція передбачає обов'язкове бордюрне обмеження для фіксації країв та захисту основи. Шари укладаються послідовно: ущільнений ґрунт, пісок, щебінь, армований бетон, суха суміш, бруківка (рис. 4.13).

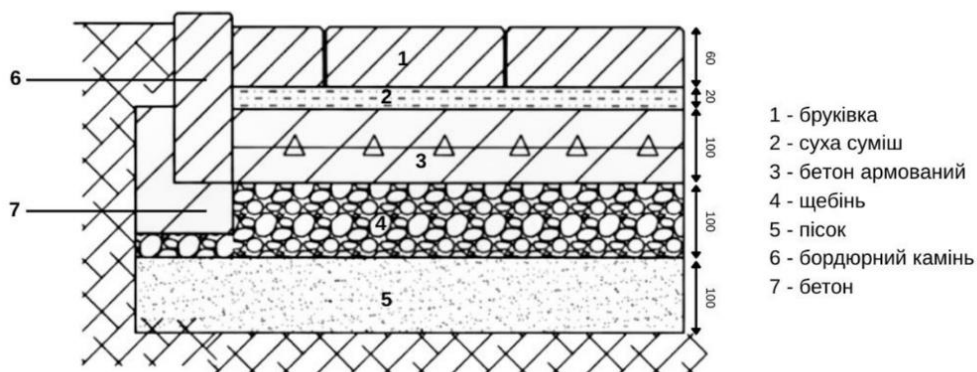

Рис. 4.13. Конструкція створення доріжки з тротуарної плитки (розроблено автором)

Для облаштування покриття зони відпочинку дітей та фізкультурно-оздоровчої зони проектом передбачено використання травмобезпечної гумової плитки (рис. 4.14). Передбачено плитку розміром 500×500 мм завтовшки 30 мм,

що забезпечує надійну амортизацію при падіннях із ігрового обладнання. Для фізкультурно-оздоровчої зони з меншим ризиком травматизму застосовується плитка аналогічного розміру завтовшки 20 мм. Покриття виготовляється з пресованої гумової крихти, що надає матеріалу зносостійкість, еластичність, високу міцність на розрив, стирання та деформацію. Гумова плитка є нетоксичною та абсолютно безпечною для здоров'я дітей і довкілля, завдяки пористій структурі на її поверхні не утворюються цвіль і гниль. Покриття витримує перепади температур і підходить для цілорічного використання у відкритих паркових просторах [26].

Рис. 4.14. Гумова плитка кольору графіт [26]

Конструкція покриття майданчика (рис. 4.15) складається з таких шарів знизу вгору: ґрунтова основа, шар щебеню, шар піску та верхнє гумове покриття з травмобезпечної плитки [27].

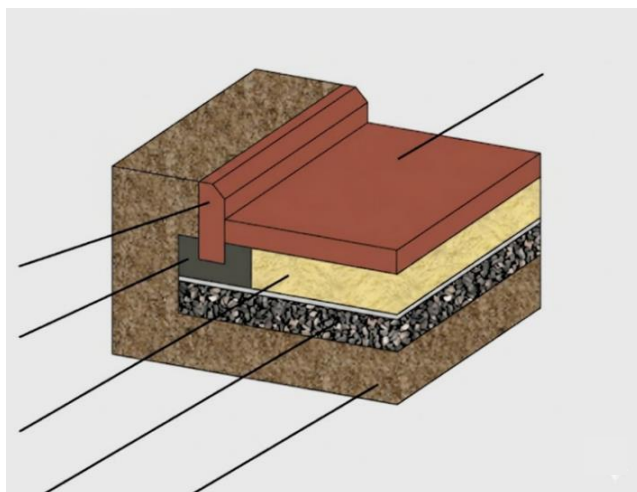

Рис. 4.15. Конструкція створення гумового покриття [27]

По периметру майданчика встановлюється гумовий бордюр, зафіксований бетонним замком, що запобігає зміщенню плитки та забезпечує акуратне завершення покриття [27].

Висновки:

Запроєктовані малі архітектурні форми забезпечують функціональне наповнення всіх зон парку та об'єднані єдиною стилістикою природних матеріалів, що гармонійно вписується у паркове середовище. Система освітлення вирішує три завдання: загальне освітлення алеї, м'яке підсвічування зон відпочинку та декоративне акцентування рослинності, забезпечуючи комфортне перебування відвідувачів у вечірній час. Дорожньо-стежкова мережа сформована з урахуванням інтенсивності навантаження на кожен ділянку території. Усі проєктні рішення спрямовані на створення безпечного, естетично привабливого та функціонально насиченого паркового простору, що відповідає потребам різних категорій відвідувачів.

ВИСНОВКИ

У представленій бакалаврській кваліфікаційній роботі представлені теоретичні аспекти та надані проєктні пропозиції щодо планувальної організації території парку Дарницького шовкового комбінату у місті Київ.

1. В результаті аналізу досвіду організації рекреаційних територій встановлено, що створення відпочинкового простору має забезпечувати комфорт і функціональність для всіх верств населення, об'єднувати різні вікові категорії та враховувати потреби всіх відвідувачів. Визначено основні принципи проєктування: безпека, екологічність матеріалів та різноманітність функціональних зон.
2. Передпроєктний аналіз території парку ДШК у Деснянському районі міста Києва показав, що ділянка площею 6,8 га належить до території загального користування, має розвинений транзитний рух між станцією метро «Чернігівська», ТЦ «Даринок» та ТРЦ «Проспект». Встановлено, що інфраструктура території слабо розвинена, елементи благоустрою майже відсутні, а планувальна та об'ємно-просторова структура потребують оновлення.
3. На основі проведеного аналізу надано проєктні пропозиції щодо планувальної організації та облаштування. Запропоновано виділення функціональних зон: вхідної, тихого відпочинку і прогулянок, культурно-масових заходів, фізкультурно оздоровчої, відпочинку дітей та зони обслуговування, а також прокладання додаткових маршрутів пересування між ними.
4. Композицію насаджень доповнено: алейними посадками з черемхи віргінської (*Prunus virginiana* L.) та катальпи чудової (*Catalpa speciosa* Warder), а також рядовими посадки з туї західної (*Thuja occidentalis* L.) і ялівця скельного (*Juniperus scopulorum* Sarq.), що формують просторову структуру насаджень і підтримують загальну еко-концепцію парку. Простір доформовано груповими посадками декоративно-листяними та гарноквітучими формами деревних рослин.

5. Запроектовано елементи благоустрою території з урахуванням принципів сучасності, екологічності та формування індивідуальності простору. Передбачено використання природних матеріалів, влаштування водних пристроїв, мощення, живоплотів, малих архітектурних форм, що в сукупності формують комфортне, безпечне та естетично привабливе рекреаційне середовище для всіх груп населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Циганська О., Піддубна А. Рекреаційне садово-паркове господарство. Вінниця : РВВ ВНАУ, 2024. С. 5–12, 128.
2. Кравцова І. В. Садово-паркові ландшафти як об'єкти рекреації і туризму // Природа Західного Полісся та прилеглих територій. 2012. № 9. С. 22, 124–125.
3. Mudra A. Traditional and innovative approaches to landscaping and principles of their implementation in the context of urban space harmonisation // Architectural Studies. 2025. Vol. 11, № 4. С. 53–63.
4. Вернігорова, Н. В. Інституційні новації розвитку міських парків в Україні. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2023. № 2. С. 35–38.
5. Денисик Г., Кравцова І. Періодизація формування садово-паркових ландшафтів Центральної Європи // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Геологія – Географія – Екологія». 2023. № 58.
6. Queen Elizabeth Olympic Park: Biodiversity [Електронний ресурс]. URL: <https://www.queenelizabetholympicpark.co.uk/about-us/environmental-sustainability/biodiversity> (дата звернення: 15.05.2026).
7. Gardens by the Bay: Our Garden's Story [Електронний ресурс]. URL: <https://www.gardensbythebay.com.sg/en/about-us/our-gardens-story.html> (дата звернення: 15.05.2026).
8. Maggie Daley Park: Design [Електронний ресурс]. URL: <https://www.maggiedaleypark.com/about/design/> (дата звернення: 15.05.2026).
9. MVVA Inc. Maggie Daley Park [Електронний ресурс]. URL: <https://www.mvvainc.com/projects/maggie-daley> (дата звернення: 15.05.2026).

10. Corkery Consulting. Maggie Daley Park, Chicago [Електронний ресурс]. URL: <https://corkeryconsulting.com/corkery-blog/2017/6/23/maggie-daley-park-chicago> (дата звернення: 22.05.2026).
11. Landscape Performance Series. Salesforce Transit Center Park [Електронний ресурс]. URL: <https://www.landscapeperformance.org/case-study-briefs/salesforce-transit-center-park> (дата звернення: 22.05.2026).
12. PWP Landscape Architecture. Salesforce Transit Center Park [Електронний ресурс]. URL: <https://www.pwpla.com/salesforce-transit-center-park> (дата звернення: 22.05.2026).
13. AlShehri A. Superkilen: Case study of the public urban space in Copenhagen, Denmark [Електронний ресурс]. URL: https://www.academia.edu/37600060/Superkilen_Case_study_of_the_public_urban_space_in_Copenhagen_Denmark (дата звернення: 22.05.2026).
14. Superkilen: The Colors of Community [Електронний ресурс] // urbanNext. URL: <https://urbannext.net/superkilen-the-colors-of-community/> (дата звернення: 22.05.2026).
15. Парк ДШК [Електронний ресурс] // Десна. Київзеленбуд. URL: <https://desna.kyivzelenbud.com/place/park/park-dshk/> (дата звернення: 22.05.2026).
16. Яковчук. Дарницький шовковий комбінат [Електронний ресурс]. URL: <https://yakovchuk.blogspot.com/2022/03/d-sh-k.html> (дата звернення: 22.05.2026).
17. До реконструкції парку ДШК Дарницького шовкового комбінату залучили меценатів [Електронний ресурс] // Стройобзор. URL: <https://stroyobzor.ua/ua/kyev/news-city/k-rekonstrukcii-parka-dshk-darnickogo-shelkovogo-kombinata-privlekli-mecenatov> (дата звернення: 22.05.2026).
18. Київський ДШК: як працював Дарницький шовковий комбінат і що на його місці тепер [Електронний ресурс] // Rupor. URL:

- <https://rupor.com.ua/news/kyevskyuy-dshk-kak-rabotal-darnytskyy-shelkov-y-kombynat-y-cho-na-cho-meste-teper-foto/> (дата звернення: 12.05.2026).
19. Географічні книги [Електронний ресурс]. URL: https://geoknigi.com/book_view.php?id=472 (дата звернення: 12.05.2026).
20. ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій територій : чинний від 2012-09-01. Київ : Мінрегіон України, 2012. 64 с.
21. Фаберський П. Малі архітектурні форми в просторовому середовищі // Магістерський науковий вісник. 2018. Вип. 30. С. 103–104.
22. Wooden lamp post [Електронний ресурс]. URL: <https://www.light34.com/en/wooden-outdoor-lighting/wooden-lamp-post/> (дата звернення: 21.05.2026).
23. Mercury XL outdoor floodlight [Електронний ресурс]. URL: <https://www.light34.com/en/outdoor-lighting/floodlight/mercuryxl-outdoor-floodlight-3176> (дата звернення: 18.05.2026).
24. Кушнір А. І., Суханова О. А. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт із дисципліни «Садово-паркове будівництво». Київ : НУБіП України, 2025. 58 с.
25. Синько Б., Огаренко Ю. Посібник з реконструкції та благоустрою паркових зон. Київ : Global Communities, USAID, б. р. 120 с.
26. Трогуарна плитка «Лайнстоун Брукланд» [Електронний ресурс]. URL: <https://pl2t.com/uk/shop/product/trotuarna-plitka-lajnstoun-brukland/?variant=16908> (дата звернення: 17.05.2026).
27. Монтаж бордюрів [Електронний ресурс]. URL: https://puzzlegym.pp.ua/montag_bordur_blog/ (дата звернення: 17.05.2026).
28. Гулько В. І. Декоративне садівництво : навч. посіб. Львів : ЛДАУ, 1999. 73 с.
29. Pinterest [Електронний ресурс]. URL: <https://pin.it/1msTMIXcz> (дата звернення: 18.05.2026).

30. Декоративні трави і злаки: ТОП-10 «Зеленої садиби» [Електронний ресурс]. URL: <https://zelenasadyba.com.ua/landshaftnij-dizajn/dekorativni-travi-i-zlaki-top-10-zelenoyi-sadibi.html> (дата звернення: 18.05.2026).

ДОДАТКИ

Рис. А.1. Ситуаційний план (розроблено автором)

Передпроектний аналіз території

№ п/п	Характеристики і особливості території об'єкту	Результати аналізу даних
1	2	3
1	Земельна власність	КП УЗН Деснянського району
2	Місцезнаходження	Деснянський район м. Київ між вул. Якова Гніздовського, вул. Вінстона Черчіля та просп. Леоніда Каденюка
3	Кращі види, бідні види, неприємні види	Бідними видами є вхідна зона, кращими видами є доріжка при проспекті Юрія Гагаріна.
4	Обриси лісових територій та окремо стоячих деревних рослин. Які дерева з нанесених на підлягають збереженню і які повинні бути прибрані	У парку переважають масиви, поодиноких дерев мало. Головними деревними видами є: клен гостролистий (<i>Acer platanoides</i> L.), липа серцелиста (<i>Tilia cordata</i> Mill.), тополя пірамідальна (<i>Populus pyramidalis</i> Rozier).
5	Рівень ґрунтових вод; не осушені або болотисті місця	Водні устрої відсутні, місця не осушені. Рівень ґрунтових вод більше 3 метрів.
6	Перешкоди, що знаходяться поза ділянкою з приблизними відстанями до них і з напрямком на них	На заході знаходяться багатоповерхові будинки. На північному заході знаходиться станція метро Чернігівська. На півночі знаходиться автостанція «Дарниця», парк «Кіото». На півдні знаходиться ТРК «Проспект». На сході знаходиться невеликий сквер, Арт-завод «Платформа», ТЦ «Даринок»
7	Переважаючі вітри і вітерці	Середньорічна швидкість вітру – 2,5 м/с. У Києві переважає вітер північного напрямку.
8	Логічно виправдані райони будівництва – ділянки	У північно-західній частині паркової території є відкритий простір на якому буде доречно збудувати кафе для відвідувачів.
9	Логічно виправдані точки в'їзду та виїзду	Головний вхід в парк розташований з західної сторони з проспекту Леоніда Каденюка, дана вулиця є центральною з масовим рухом населення до центру міста. Додаткові входи розташовані з північної, східної, та південної частини парку.

Продовження табл. А.2

10	Сектори, де високі або низькі точки обрію створюють захист від сонця і вітру або, навпаки, підсилюють їх	Територія здебільшого рівнинна. Від вітру захищають групові посадки дерев. Найменш захищена від вітру північно-західна та південно-західна частина.
11	Схема руху сонця	Схід сонця (частково проглядається через територію). Захід сонця (частково проглядається)
12	Вивчення заморозків	Перші заморозки спостерігаються в середині жовтня, останній - у кінці другої декади квітня.
13	Мікрокліматичний аналіз ділянки	Клімат м'який, помірно-континентальний з помірно жарким літом та помірно-холодною зимою.
14	Найменування та розміщення існуючих дорожніх смуг, розташованих на ділянці	До території парку прилеглі три автомобільні дороги, одна з яких є головна проспект Леоніда Каденюка та дві другорядні вул. Якова Гніздовського, вул. Вінстона Черчіля.
15	Рельєф місцевості	Рівнинний

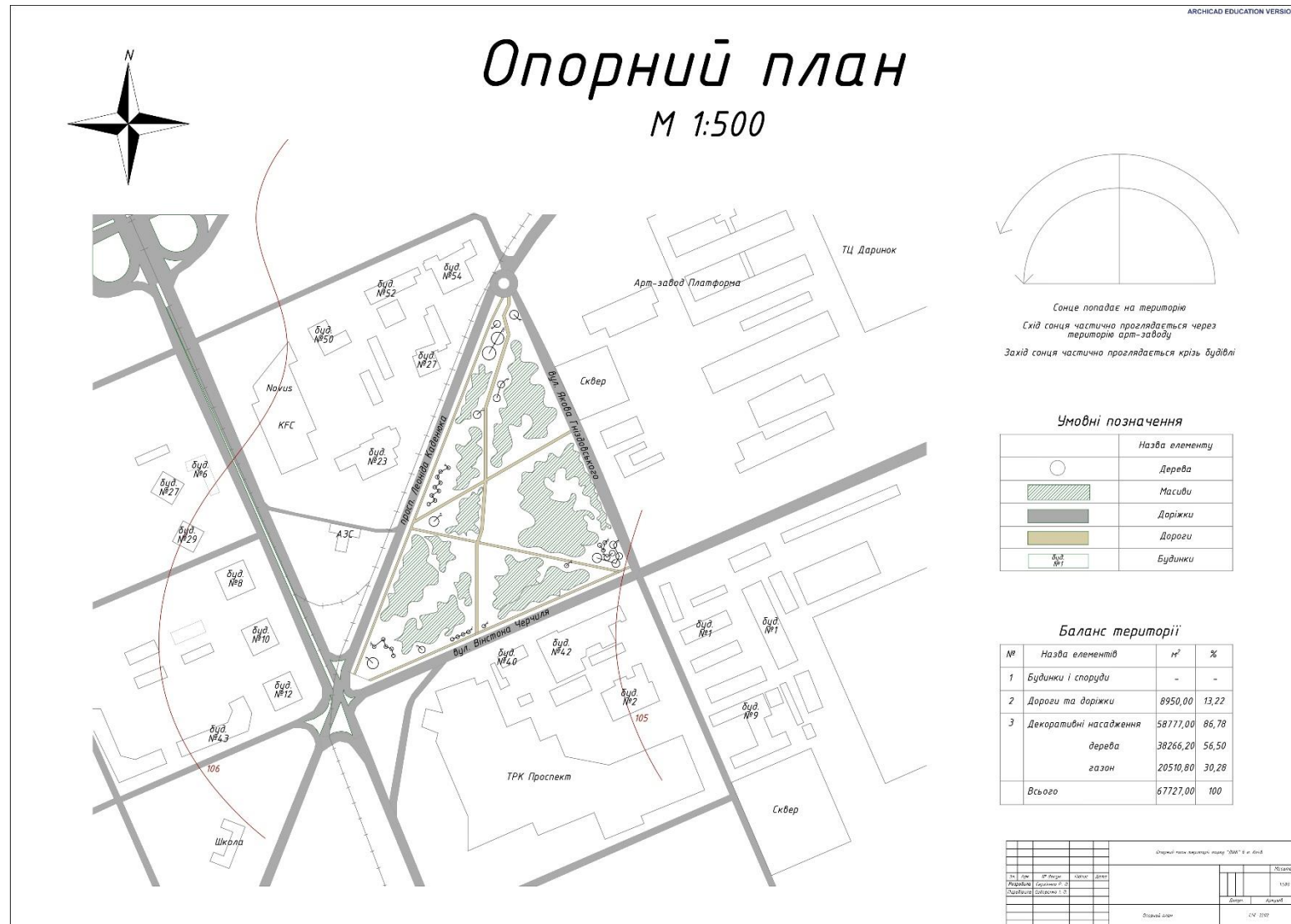

Рис. А.3. Опорний план (розроблено автором)

Додаток А.4

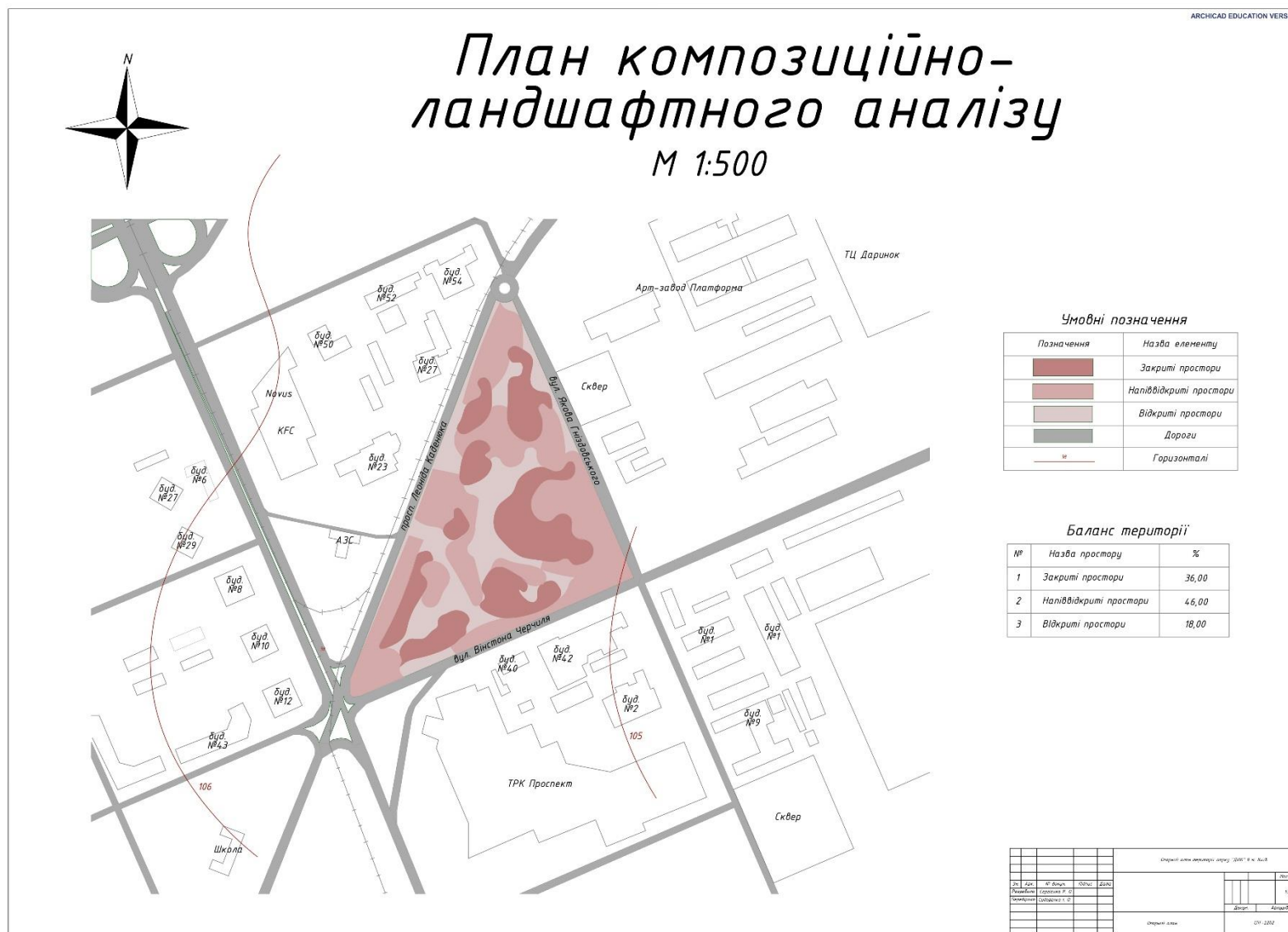

Рис. А.4. План композиційно-ландшафтного аналізу (розроблено автором)

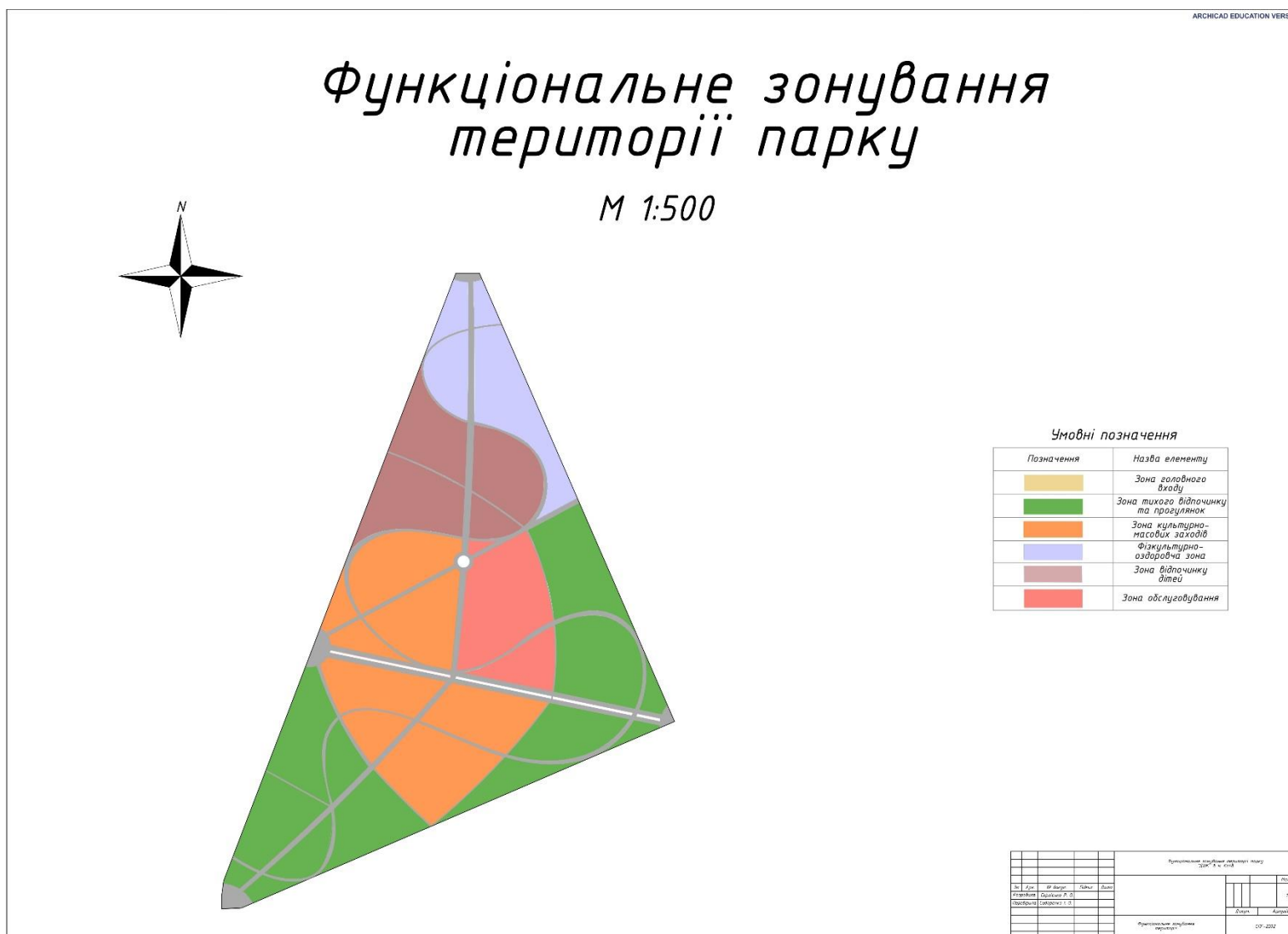

Рис. Б.1. Функціональне зонування території (розроблено автором)

Додаток Б
Таблиця Б.2

Аналіз просторових якостей ландшафтної території

№ п/п	Просторова характеристика території об'єкту	Функціональне призначення території	Просторова якість	Очікуваний психологічний настрій території	Пропозиції щодо зміни просторових якостей визначеної території
1	2	3	4	5	6
1	Відкритий простір	Вхідна зона	Спонукає до руху, простір незавершений, збуджуючий	Динамічна дія (сміливі форми, рух, що викликається динамічними лініями, світлом, що рухається і рішучими змінами форми, характера і звуку, концентрація уваги на фокусній точці дії - на трибуні, на точці збору або на вхідних воротах, куди направлено загальний рух, потужний конструктивний ритм)	Зробити простір динамічним, спрямованим до руху
		Зона культурно- масових заходів	Простір обмежений, закінчений, спо- нукає до зупинки, має орієнтацію по дотичній, збуджуючий	Динамічна дія (сміливі форми, площини, поставлені під кутом, діагоналі, масивні матеріали, такі як бетон, дерево та камінь, рух, що викликається динамічними лініями)	Додати елементи, які будуть направляти увагу до свого оформлення та стимулювати задану емоційну реакцію

Продовження табл. Б.2

		Зона тихого відпочинку та прогулянок	Простір статичний, спонукає до відпочинку, створює відчуття вакууму	Розрядка (простота, знайомі об'єкти і матеріали, об'єми насичені спокійними кольорами, м'яке світло, відповідність)	Додати елементи, що стимулюють задану емоційну реакцію
		Зона обслуговування	Має орієнтацію всередині, простір обмежений, викликає відчуття вакууму	Задоволення (єдність при різноманітті, гармонійні співвідношення, простір, форми, кольори, світлові якості)	Додати елементи, що будуть стимулювати задану емоційну реакцію'
2	Напіввідкритий простір	Зона відпочинку дітей	Має орієнтацію всередині, простір обмежений, викликає пожвавлення	Веселощі (рух і ритм, виражені в спорудах. Відсутність обмежень. Форми, кольори і символи, що звертаються швидше до емоцій, ніж до інтелекту, теплі яскраві кольори)	Додати елементи, які будуть направляти увагу до свого оформлення
		Фізкультурно-оздоровча зона	Має орієнтацію всередині, простір обмежений, викликає пожвавлення	Веселощі (рух і ритм, виражені в спорудах. Відсутність обмежень. Форми, кольори і символи, що звертаються швидше до емоцій, ніж до інтелекту, теплі яскраві кольори)	Додати елементи, які будуть направляти увагу до свого оформлення
		Зона культурно-масових заходів	Простір обмежений, закінчений, спонукає до зупинки, має орієнтацію по дотичній, збуджуючий.	Динамічна дія (площини, поставлені під кутом, діагоналі, масивні матеріали, такі як бетон, дерево та камінь, рух, що викликається динамічними лініями)	Додати елементи, які будуть направляти увагу до оформлення та стимулювати емоції

Продовження табл. Б.2

		Зона тихого відпочинку та прогулянок	Спонукає до руху, заспокоює, простір незавершений	Розрядка (простота, знайомі об'єкти і матеріали, об'єми насичені спокійними кольорами, м'яке світло, відповідність)	Додати елементи, що стимулюють задану емоційну реакцію
	Закритий простір	Зона тихого відпочинку та прогулянок	Спонукає до руху, заспокоює, простір незавершений	Розрядка (простота, знайомі об'єкти і матеріали, об'єми насичені спокійними кольорами, м'яке світло, відповідність)	Додати елементи, що стимулюють задану емоційну реакцію
		Фізкультурно-оздоровча зона	Має орієнтацію всередині, простір обмежений, викликає пожвавлення	Веселощі (рух і ритм, виражені в спорудах. Відсутність обмежень. Форми, кольори і символи, що звертаються швидше до емоцій, ніж до інтелекту, теплі яскраві кольори)	Додати елементи, які будуть направляти увагу до свого оформлення

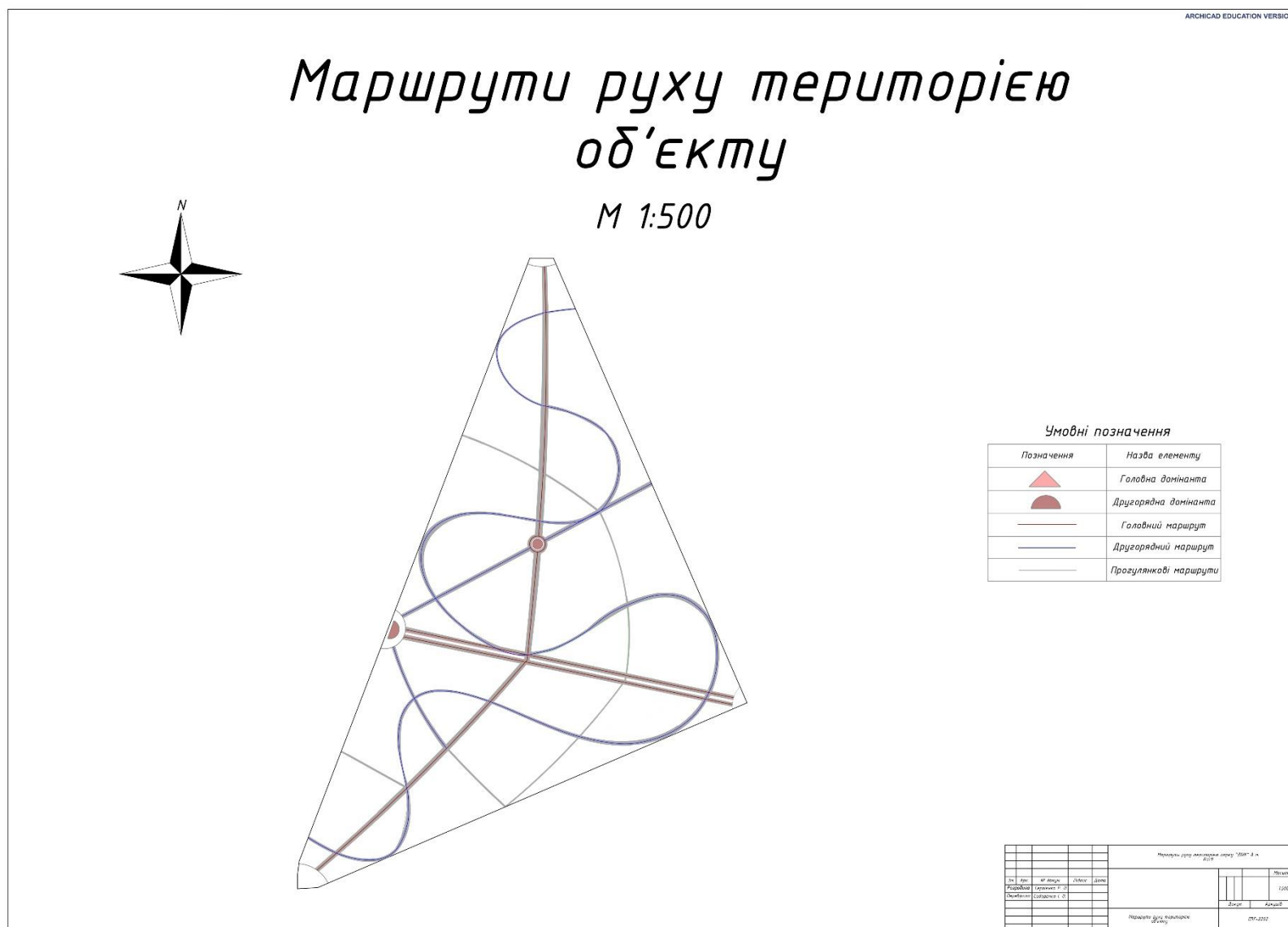

Рис. Б.3. План-схема маршрутів руху територією об'єкту (розроблено автором)

Додаток Б

Таблиця Б.4

Аналіз перспектив і модуляції видів пейзажних картин ландшафтної території

№ п/п	Функціональне призначення території	Тип видового розкриття (перспектива, видова точка)	Спосіб обробки виду (збережений, нейтралізований, змінений, акцентований)	Тип пейзажу по сприйняттю	Розмірні характеристики пейзажної картини
1	2	3	4	5	6
1	Вхідна зона	Видова точка	Акцентований	Односюжетний простий	Середні картини
2	Зона тихого відпочинку та прогулянок	Перспектива	Змінений	Простий односюжетний	Середні картини
3	Зона культурно-масових заходів	Видова точка	Акцентований	Панорамний краєвид	Великі картини
4	Фізкультурно-оздоровча зона	Видова точка	Змінений	Панорамний краєвид	Малі картини
5	Зона відпочинку дітей	Видова точка	Змінений	Панорамний краєвид	Малі картини
6	Зона обслуговування	Видова точка	Акцентований	Складний двосюжетний	Малі картини

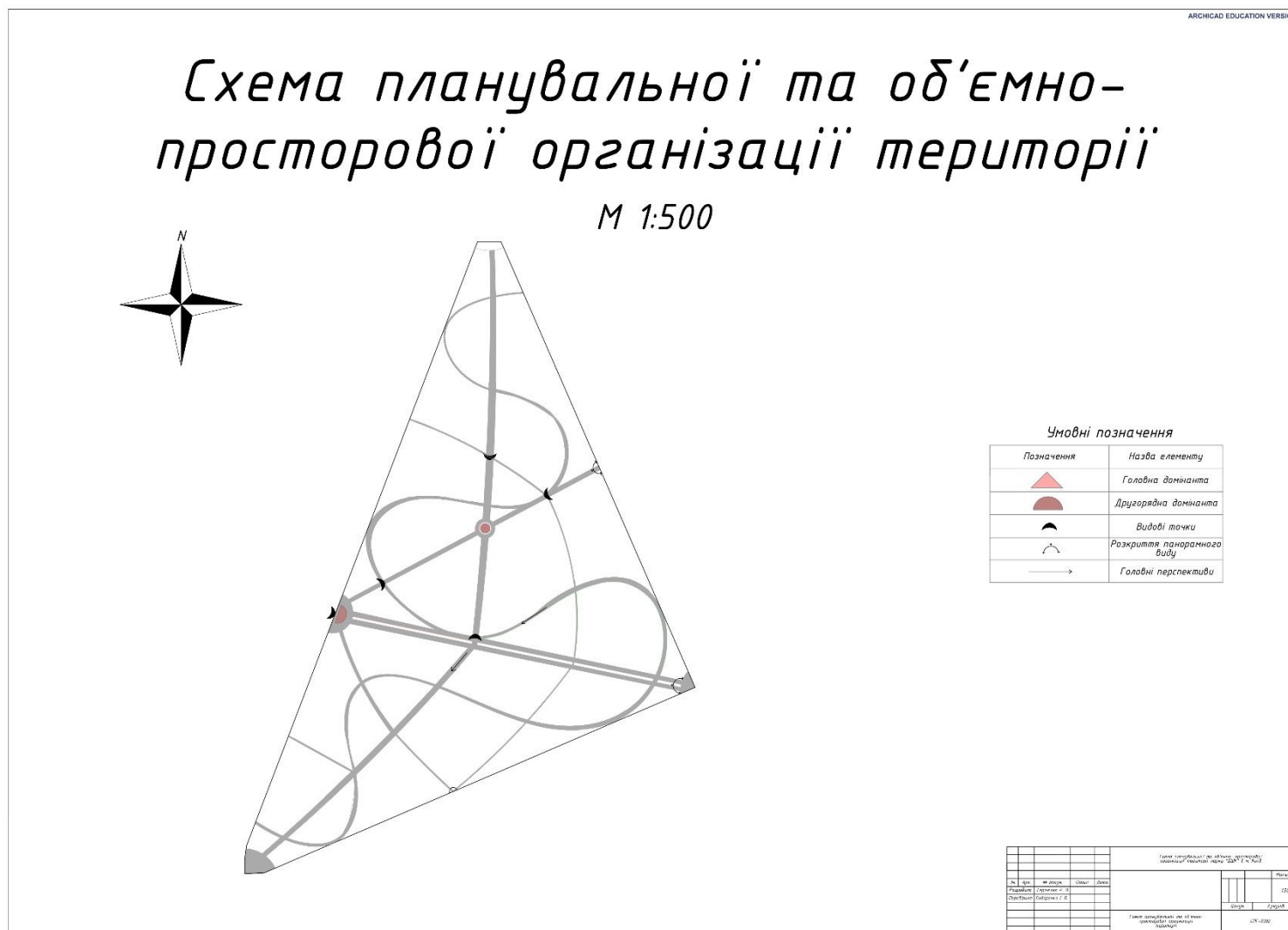
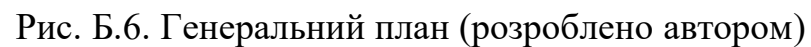

Рис. Б.5. Схема планувальної та об'ємно-просторової організації території (розроблено автором)

Додаток В

Таблиця В.1

Асортимент дерев та кущів

№ п/п	Назва рослин		К-сть, шт.
	Українська	Латинська	
1	Псевдотсуга Мензіса	<i>Pseudotsuga menziesii Franco</i>	2
2	Сосна чорна	<i>Pinus nigra J.F. Arnold</i>	2
3	Туя західна	<i>Thuja occidentalis L.</i>	12
4	Ялина колюча	<i>Picea pungens Engelm.</i>	1
5	Ялівець козацький	<i>Juniperus sabina L.</i>	4
6	Ялівець скельний	<i>Juniperus scopulorum Sarg.</i>	17
7	Ялівець віргінський	<i>Juniperus virginiana "Grey Owl"</i>	11
8	Горобина звичайна	<i>Sorbus aucuparia L.</i>	4
9	Гіркокаштан звичайний	<i>Aesculus hippocastanum L.</i>	3
10	Катальпа чудова	<i>Catalpa speciosa (Warder)</i>	11
11	Клен сріблястий	<i>Acer saccharinum L.</i>	2
12	Липа серцелиста	<i>Tilia cordata Mill.</i>	6
13	Слива розчепірена	<i>Prunus cerasifera "Nigra"</i>	2
14	Черемха віргінська	<i>Prunus virginiana L.</i>	14
15	Яблуня японська	<i>Malus floribund L.</i>	3
16	Барбарис Тунберга	<i>Berberis thunbergii</i>	3
17	Бузок звичайний	<i>Syringea vulgaris L.</i>	2
18	Дерен білий	<i>Cornus alba L.</i>	243
19	Пухироплідник калинолистий	<i>Physocarpus opulifolius Maxim.</i>	145
20	Сніжноягідник білий	<i>Symphoricarpos albus L.</i>	204